

Przedmiotowy system oceniania z religii

Gimnazjum – klasy I- III

Program nauczania: AZ-3-01/1

Ocenę z religii ustala się w oparciu o kryteria poznawcze, kształcące i wychowawcze. W wartościowaniu oceny z religii nauczyciel uzupełnia dydaktyczny zakres oceny wymiarem duszpasterskim, czyli ideałem życia chrześcijańskiego.

W ocenianiu z religii obowiązują poniższe zasady:

1. Obiektywność – zastosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania.
2. Jawność – podawanie na bieżąco wyników pracy ucznia (rodzicom na ich zapotrzebowanie lub gdy zaistnieje taka potrzeba ze strony szkoły).
3. Instruktywność – wskazanie na występujące braki.
4. Mobilizacja do dalszej pracy.

Prowadzenie zróżnicowanych form i rodzajów kontroli:

1. Kontrola wstępna (dokonanie diagnozy wiedzy i umiejętności w początkowej fazie kształcenia).
2. Kontrola bieżąca (sprawdzanie w trakcie trwania procesu kształcenia).
3. Kontrola końcowa (dotyczy zakończonego etapu kształcenia).
4. Kontrola dystansowa (zbadanie trwałości wyników po pewnym okresie od zakończenia procesu uczenia się).

Metody kontroli i ocen:

1. Konwencjonalne (bieżąca kontrola, prace pisemne, posługiwanie się książką, ćwiczenia praktyczne, obserwacja uczniów w toku ich pracy itp.).
2. Techniczne sposoby kontrolowania procesu dydaktycznego (kontrola i ocena przy pomocy zróżnicowanych zadań testowych).

Sposoby oceniania:

Wartościowanie gestem, słowem, mimiką, stopniem.

Ocenianie ma na celu:

- a) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych,
- b) motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- c) pomaganie uczniowi w samodzielnym planowaniu jego rozwoju,
- d) systematyczne informowanie rodziców (prawnych opiekunów) o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia, spotkania formacyjne z rodzicami w parafii pw. Wniebowzięcia NMP związane z katechizmem i przygotowaniem do sakramentu bierzmowania. Kontakt przez wychowawców klas i pedagoga. Uczestnictwo w spotkaniach z rodzicami w szkole przy okazji wywiadówek. Kontakt telefoniczny. Rozmowa o postępach ucznia przy okazji wizyty duszpasterskiej.

Elementy wchodzące w zakres oceny z religii:

1. Ilość i jakość prezentowanych wiadomości.
2. Zainteresowanie przedmiotem.
3. Stosunek do przedmiotu.
4. Pilność i systematyczność.
5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w życiu.
6. Postawa.

Kontrola i ocena w religii nie dotyczy wyłącznie sprawdzenia wiadomości, lecz także wartościowania umiejętności, postaw, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli, odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą.

Ocenie podlegają:

1. Pisemne prace kontrolne dwa razy w ciągu semestru, obejmujące więcej niż trzy jednostki lekcyjne, zapowiedziane co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela do dwóch tygodni. Ponadto kartkówki; zakres ich materiału winien obejmować nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne lub materiał podstawowy. Uczniowie (oraz zainteresowani rodzice) mają prawo do wglądu w pisemne prace kontrolne. Nauczyciel ma prawo do niepodawania terminu prac kontrolnych, jeżeli uczniowie dezorganizują proces oceny osiągnięć przez absencję, ucieczki z lekcji itp.
2. Odpowiedzi ustne objęte zakresem materiału z zakresu trzech ostatnich lekcji.
3. Wypowiedzi w trakcie lekcji, podczas dyskusji, powtórek itp.
4. Praca domowa: krótkoterminowa i długoterminowa, kontrolowana na bieżąco.
5. Pacierz: ocena ze znajomości podstawowych prawd wiary zdobywana podczas odpowiedzi ustnej lub pisemnej.
6. Zeszyt: sprawdzany podczas odpowiedzi i według decyzji nauczyciela. Jeden raz w semestrze kompleksowa ocena zeszytu.
7. Pilność, systematyczność, postawy, umiejętności: osiągnięcia ucznia zapisywane w kartach obserwacyjnych prowadzonych przez nauczyciela religii.
8. Przygotowanie do poszczególnych katechez.
9. Korzystanie z Pisma św., podręcznika i innych materiałów katechetycznych.
10. Rozwój postawy religijnej, tj. modlitwa, osobiste zaangażowanie w rozwój darów sakramentalnych, udział w niedzielnej Mszy św., nabożeństwach, takich jak Droga krzyżowa, nabożeństwa majowe, czerwcowe, roraty, rekolekcje itd.
11. Zaangażowanie w przygotowanie i przeprowadzenie uroczystości szkolnych o charakterze religijnym, zaangażowanie w przygotowanie gazetek szkolnych, udział w konkursach religijnych, współpraca ze wspólnotą parafialną.
12. Inne umiejętności, cechy lub osiągnięcia wskazujące na możliwość oceniania.

Ilość ocen:

W ciągu jednego semestru nauczyciel wystawia każdemu uczniowi co najmniej trzy oceny bieżące.

Poprawianie:

Promuje się systematyczne ocenianie w ciągu semestrów połączone z możliwością poprawiania. W wyjątkowych, uzasadnionych sytuacjach poprawianie może odbywać się bezpośrednio przed wystawianiem oceny śródrocznej lub końcoworocznej. Przeprowadza się

je według ustaleń osób zainteresowanych, w terminie i z zakresu wskazanego przez nauczyciela religii z zastosowaniem formy pisemnej lub ustnej.

Klasyfikacja:

Uczeń może być niesklasyfikowany z religii, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu jego nieobecności na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w szkolnym planie edukacji.

Uczeń niesklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.

Przy wystawieniu oceny śródrocznej i rocznej przyjmuje się następujące zasady:

Ocena nie będzie miała charakteru średniej arytmetycznej ocen cząstkowych; znaczący wpływ mają przede wszystkim oceny uzyskane (w półroczu lub w ciągu całego roku szkolnego) z prac kontrolnych, dłuższych wypowiedzi, referatów, o ile ich prezentacja przyjmie formę wypowiedzi ustnej bądź innej o charakterze samodzielnym.

Uczeń, który przystąpi do olimpiady czy konkursu religijnego i pomyślnie ukończy co najmniej etap szkolny, będzie mógł uzyskać podniesienie oceny końcoworocznej o jeden stopień.

Oceny bieżące śródroczne i końcoworoczne według skali:

- celujący (6),
- bardzo dobry (5),
- dobry (4),
- dostateczny (3),
- dopuszczający (2),
- niedostateczny (1).

Ustalenie wymagań programowych w obrębie poszczególnych poziomów oraz zastosowanie ich w określonych ocenach osiągnięć uczniów

Ocena NIEDOSTATECZNA

Katechizowany:

- Wykazuje rażąco brak wiadomości programowych.
- Nie potrafi logicznie powiązać podawanych wiadomości.
- Prezentuje zupełny brak rozumienia uogólnień i nieumiejętność wyjaśniania zjawisk.
- Wykazuje zupełny brak umiejętności stosowania zdobytej wiedzy.
- Podczas przekazywania informacji popełnia bardzo liczne błędy.
- Prezentuje rażąco niepoprawny styl wypowiedzi.
- Nie wykazuje się znajomością pacierza.
- Nie posiada zeszytu lub dość często nie przynosi go na lekcję.
- Lekceważy przedmiot.
- Nieodpowiednio zachowuje się na lekcji.
- Wyraża lekceważący stosunek do wartości religijnych.
- Opuszcza lekcję religii.
- Nie prezentuje religijnego wymiaru własnego życia.

Wymagania konieczne

Uwarunkowania osiągnięcia oceny **DOPUSZCZAJĄCEJ**

Katechizowany:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Łużno wiąże ze sobą wiadomości programowe.
- Prezentuje mało zadawalający poziom postaw i umiejętności.
- Wykazuje brak rozumienia podstawowych uogólnień.
- Wykazuje brak podstawowej umiejętności wyjaśniania zjawisk.
- Nie potrafi stosować wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.
- Podczas przekazywania wiadomości popełnia liczne błędy, wykazuje niepoprawny styl wypowiedzi, ma trudności z wysławianiem się.
- Prowadzi zeszyt.
- Posiada problemy ze znajomością pacierza.
- Wykazuje poprawny stosunek do religii.
- Jego uczestnictwo w celebracjach roku liturgicznego budzi zastrzeżenia.

Na ocenę dopuszczającą mogą wskazywać również inne indywidualne cechy, postawy i braki obserwowane u ucznia.

Wymagania podstawowe

Uwarunkowania osiągnięcia oceny ***DOSTATECZNEJ***

Katechizowany:

- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, postawy i umiejętności.
- Prezentuje podstawowe treści materiału programowego z religii.
- Wykazuje się wiadomościami podstawowymi, które łączy w logiczne związki.
- Dość poprawnie rozumie podstawowe uogólnienia oraz wyjaśnia ważniejsze zjawiska z pomocą nauczyciela.
- Potrafi – przy pomocy nauczyciela – wykorzystać zdobyte wiadomości dla celów praktycznych i teoretycznych.
- W przekazywaniu wiadomości z religii popełnia niewielkie i nieliczne błędy.
- Prezentuje małą kondensację wypowiedzi.
- Wykazuje się podstawową znajomością pacierza.
- W jego zeszycie występują sporadyczne braki notatek i prac domowych.
- Prezentuje przeciętną pilność, systematyczność i zainteresowanie przedmiotem.
- Stara się uczestniczyć w życiu parafii.

Na ocenę dostateczną mogą wskazywać również inne indywidualne cechy, postawy i braki obserwowane u ucznia.

Wymagania rozszerzające

Uwarunkowania osiągnięcia oceny ***DOBREJ***

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dostatecznej.
- Opanował materiał programowy z religii.
- Prezentuje wiadomości powiązane związkami logicznymi.
- Poprawnie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska wskazane przez nauczyciela.
- Stosuje wiedzę w sytuacjach teoretycznych i praktycznych inspirowanych przez nauczyciela.
- Podczas wypowiedzi nie popełnia rażących błędów stylistycznych.

- Wykazuje się dobrą znajomością pacierza.
- W zeszycie posiada wszystkie notatki i prace domowe.
- Podczas lekcji wykorzystuje określone pomoce (podręcznik, zeszyt i inne).
- Systematycznie uczestniczy w zajęciach religii.
- Jest zainteresowany przedmiotem.
- Włącza się w przeżycia i dynamikę roku liturgicznego.
- Wykazuje się dobrą umiejętnością stosowania zdobytych wiadomości.
- Jego postawa nie budzi wątpliwości.
- Stara się być aktywny podczas lekcji.

O ocenie dobrej mogą decydować także inne indywidualne osiągnięcia ucznia, kwalifikujące do tej oceny.

Wymagania dopełniające

Uwarunkowania osiągnięcia oceny **BARDZO DOBREJ**

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dobrej.
- Opanował pełny zakres wiedzy, postaw i umiejętności określony poziomem nauczania religii.
- Prezentuje poziom wiadomości powiązanych ze sobą w logiczny układ.
- Właściwie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska bez ingerencji nauczyciela.
- Umiejętnie wykorzystuje wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela.
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi.
- Wykazuje dobrą znajomość pacierza.
- Wzorowo prowadzi zeszyt i odrabia prace domowe.
- Aktywnie uczestniczy w religii.
- Jego postępowanie nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Jest pilny, systematyczny, zainteresowany przedmiotem.
- Chętnie i systematycznie uczestniczy w życiu parafii.
- Odpowiedzialnie włącza się w dynamikę i przeżycia roku liturgicznego.
- Stara się być świadkiem wyznawanej wiary.

O ocenie bardzo dobrej mogą decydować również inne indywidualne osiągnięcia ucznia, kwalifikujące do tej oceny.

Wymagania ponadprogramowe

Uwarunkowania osiągnięcia oceny **CELUJĄCEJ**

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny bardzo dobrej.
- Wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza program religii własnego poziomu edukacji.
- Prezentuje wiadomości powiązane ze sobą w systematyczny układ.
- Samodzielnie posługuje się wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych.
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi, swobodą w posługiwaniu się terminologią przedmiotową i inną.
- Włącza się w prace pozalekcyjne, np. w przygotowanie gazetek religijnych, montaży

scenicznych, pomocy katechetycznych itp.

- Uczestniczy w konkursach wiedzy religijnej.
- Twórczo uczestniczy w życiu parafii np.: należy do organizacji i ruchów katolickich, uczestniczy w pielgrzymkach itp.
- Jego pilność, systematyczność, zainteresowanie, stosunek do przedmiotu nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Poznane prawdy wiary stosuje w życiu.

Na ocenę celującą mogą wskazywać również inne indywidualne osiągnięcia ucznia, kwalifikujące do tej oceny.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
W KLASACH I – III W ZESPOLE SZKÓŁ INTEGRACYJNYCH
W SOKÓŁCE

I. Informacje ogólne

1. Nauczanie religii w Zespole szkół Integracyjnych odbywa się na podstawie programu AZ – 1 – 01/1

II. Informacje szczegółowe

1. Ocenę w klasach I – III traktuje jako środek wspierania ucznia, wzmacniania pozytywnej postawy wobec ludzi i Boga. Oceniam głównie wysiłek dziecka, indywidualizując wymagania zależnie od możliwości i zdolności ucznia.

W klasie II dochodzi ważny aspekt nauczania – przygotowanie do I Komunii Świętej. Dzieci w miarę swoich możliwości muszą nauczyć się odpowiednich modlitw, prawd wiary, pieśni i gestów związanych z liturgią Eucharystii i sakramentem pokuty oraz adoracją Najświętszego Sakramentu.

2. Cele oceniania na lekcjach religii

- Cele

1. Kształtowanie świadomości dziecięstwa Bożego rozpoczętego na chrzcie świętym;
2. Kształtowanie umiejętności odnajdywania śladów Boga w otaczającym świecie;
3. Budzenie zainteresowania życiem wiary i doświadczenia radości z wiary;
4. Poznanie podstawowych prawd wiary wpływających na kształtowanie postaw;
5. Wprowadzenie w historię zbawienia celem ukazania działania miłosiernego Boga w historii świata i ludzi;

6. Kształtowanie umiejętności włączenia się w świętowanie wiary ludu Bożego (liturgia, rok liturgiczny, polska tradycja okresów liturgicznych);
7. Formacja postawy zaufania jako podstawy nawrócenia i pokuty - fundamentów pełnego przeżycia sakramentu pojednania;
8. Uzdolnienie do pełnego i aktywnego uczestnictwa w Eucharystii;
9. Uczenie nawiązywania dialogu z Bogiem i udzielania odpowiedzi na Jego apel;
10. Wdrożenie do modlitwy dziękczynnej, chwalebnej, przebłagalnej, błagalnej, prywatnej i liturgicznej;
11. Poznanie wybranych wydarzeń z historii zbawienia urzeczywistniających się w życiu ucznia (dla kształtowania jego osobowości);
12. Zdolność kształtowania sumienia na podstawie przykazania miłości w Dekalogu i Ewangelii;
13. Zdolność szukania płaszczyzn szerzenia dobra i królestwa Bożego w swoim środowisku;
14. Kształtowanie osobowości (odpowiednio do wieku) na przykładzie wzoru święty;
15. Kształtowanie umiejętności i nawiązywania kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi;
16. Kształtowanie świadomości przynależenia do społeczności Kościoła;
17. Pogłębienie związku swojego życia z życiem Kościoła i odnajdywanie swojego miejsca w nim;
18. Świadczenie codziennym życiem o włączeniu się w misyjne dzieło Kościoła.

3. Wymagania programowe (plany wynikowe)

- załącznik nr 1 do klasy I,
- załącznik nr 2 do klasy II,
- załącznik nr 3 do klasy III.

Wymagania programowe (zakres wiadomości i umiejętności) są dwustopniowe (podstawowe i ponadpodstawowe) i zostały opracowane według następujących kryteriów:

- a) podstawowe prawdy wiary,
- b) stopień trudności,
- c) przydatność w życiu.

Na początku roku szkolnego uczniowie i rodzice zostają poinformowani przez nauczyciela religii o zakresie wymagań edukacyjnych. Przyjmuje się następujące formy informacji:

- udostępnianie tekstu z wymaganiami programowymi u dyrektora szkoły.

4. Skala ocen przyjętych na lekcji religii w klasach I – III:

Ocena słowna	Ocena cyfrowa	Skrót
celujący	6	cel
bardzo dobry	5	bdb
dobry	4	db
dostateczny	3	dst
dopuszczający	2	dop
niedostateczny	1	ndst

5. Kryteria oceniania (ocena dydaktyczna)

Kryteria oceniania w przedmiocie są opracowane z uwzględnieniem wytycznych Konferencji Episkopatu Polski do spraw wychowania.

Ocena dydaktyczna

celujący	bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający	niedostateczny
Uczeń: - twórczo rozwija własne uzdolnienia, - spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, - biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu	Uczeń: - opanował w sposób twórczy pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania katechezy, - samodzielnie objaśnia i wiąże w ca-	Uczeń: - odpowiada samodzielnie na wszystkie pytania związane z tematem katechezy, - posiada znajomość „Małego Katechizmu” - opanował	Uczeń: - odtwarza z pamięci główny wniosek z lekcji, - posiada znajomość podstawowych modlitw i prawd wiary, - rozumie je, - dysponuje	Uczeń: - dysponuje minimalną wiedzą w zakresie materiału przewidzianego programem, - w jego wiadomościach są luki, uniemożliwiają mu one jednak	Uczeń: - stopień opanowania wiedzy nie daje podstaw zastosowania jej w życiu, - brak jakiegokolwiek wiedzy w zakresie materiału przewidziane-

problemów teoretycznych i praktycznych, - potrafi zastosować zdobyte wiadomości we własnym życiu, - wypowiada się logicznie i wyczerpująco na dany temat, uczestniczy w olimpiadach wiedzy religijnej.	łość zdobyte wiadomości, - posiada biegłą znajomość „Małego Katechizmu”.	wiadomości i umiejętności, które pozwalają na rozumienie wielu relacji między elementami wiedzy religijnej, - uzyskuje stałe postępy podczas prowadzonych zajęć.	przeciętną wiedzę w zakresie materiału przewidzianego programem, w wiadomościach są luki, - opanował wiadomości umożliwiające zdobycie dalszej wiedzy.	dalszą naukę, - proste zadania o niewielkim stopniu trudności rozwiązuje przy pomocy katechezy.	go programem.
--	---	---	---	--	---------------

6. Wybrane obszary oceniania społeczno – wychowawczego:

- postawa na lekcji,
- zeszyt ucznia,
- aktywność,
- prace dodatkowe korelujące z przedmiotem,
- praca w grupie (wkład w pracę grupy oraz umiejętność pracy w zespole),
- wypełnianie powierzonych funkcji.

7. Kryteria oceniania w wybranych obszarach społeczno – wychowawczych:

Postawa na lekcji

celujący	bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający	niedostateczny
- uczeń podczas modlitwy przyjmuje właściwą postawę ciała i jest skupiony na rozmowie z Bogiem, - zgłasza propozycje form modlitwy, - swoim zachowaniem	- uczeń podczas modlitwy przyjmuje właściwą postawę ciała, - swoim zachowaniem nie zakłóca toku lekcji i nie przeszkadza innym w pracy,	- uczeń najczęściej podczas modlitwy przyjmuje właściwą postawę, - zdarza mu się swoim zachowaniem przeszkadzać innym w pracy i zakłócać	- uczeń podczas modlitwy rozprasza innych, - swoim zachowaniem zakłóca tok lekcji i przeszkadza innym w pracy, - łamie zasadę: jeden	- uczeń nie dba o atmosferę skupienia podczas modlitwy, rozpraszając innych, - nie stosuje się do zasady: jeden mówi, pozostali słuchają, - wykazuje postawę lek-	- postawa ucznia przeczy podstawowym zasadom relacji międzyludzkich, - ma lekceważący stosunek do przedmiotu i nauczyciela, - oddziałuje negatywnie na grupę, przeszkadza

nie przeszkadza innym w pracy, - stosuje się do zasady: jeden mówi, pozostali słuchają, - szanuje wypowiedzi innych nawet wówczas gdy posiada inne zdanie na dany temat, - posiada określone pomoce (podręcznik, zeszyt i inne).	- stosuje się do zasady: jeden mówi, pozostali słuchają, - szanuje zdania odmienne od swoich, - posiada określone pomoce (podręcznik, zeszyt i inne).	tok lekcji, - nie zawsze stosuje się do zasady: jeden mówi, pozostali słuchają, - stara się szanować opinie i zdania odmienne od własnych, - posiada określone pomoce (podręcznik, zeszyt i inne).	mówi, pozostali słuchają, - nie zachowuje postawy szacunku wobec osób posiadających zdania odmienne od jego własnych, - posiada niektóre pomoce (podręcznik, zeszyt ...).	ceważącą wobec wypowiedzi innych, - nie okazuje szacunku wobec rzeczy świętych, nauczyciela i kolegów, - nie przynosi koniecznych pomocy.	w pracy, - ignoruje pomysły innych osób, - notorycznie nie przynosi żadnych pomocy.
---	---	---	---	---	---

Zeszyt

celujący	bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający	niedostateczny
- prowadzony systematycznie, - odznaczający się wyjątkową estetyką	- wpisane są wszystkie katechezy, - prowadzony starannie	- prowadzony starannie, - brakuje 25% katechez	- prowadzony nie-systematycznie, niestarannie, - luki sięgające 50% katechez	- fragmentaryczne notatki, - rażąca estetyka	- nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, - nie ma możliwości skontrolowania zeszytu lub jest nieprzedstawiany do kontroli

Aktywność

celujący	bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający	niedostateczny
- uczeń uważnie śledzi tok lekcji, - jest skupiony i czynnie angażuje się w zajęcia, - zgłasza chęć wypowiedzi	- uczeń śledzi tok lekcji podejmując działania związane ze zleconymi zadaniami, - zgłasza chęć	- uczeń śledzi tok lekcji, - przejawia aktywność na katechezie i jest do lekcji przygotowany,	- uczeń podejmuje część zadań związanych z tematem lekcji, - wykonanie zadań przez	- uczeń nie podejmuje zadań związanych z poszczególnymi etapami lekcji i najczęściej zajmuje się	

i wyróżnia się poziomem wiedzy i umiejętności, - osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach katechetycznych, - angażuje się w prace pozalekcyjne np.: gazetki religijne, montaż sceniczne, pomoce katechetyczne, itp., - odpowiedzialnie włącza się w dynamikę i obchody roku liturgicznego	wypowiedzi, - bierze udział w konkursach i olimpiadach katechetycznych, - angażuje się w prace pozalekcyjne wykonując różne pomoce przydatne w religii, - włącza się w dynamikę i obchody roku liturgicznego.	- angażuje się w prace pozalekcyjne, - włącza się w obchody roku liturgicznego.	ucznia budzi zastrzeżenia, - nie wykazuje się chęcią wypowiedzi. - zaangażowanie ucznia w obchody roku liturgicznego budzi zastrzeżenia.	tym, co nie jest związane z tematem, - nie zgłasza chęci wypowiedzi.	
---	--	--	--	---	--

8. Metody, narzędzia i częstotliwość sprawdzania osiągnięć uczniów.

Przyjmuje się następujące metody sprawdzania:

- odpowiedź ustna lub kartkówka obejmująca zagadnienia z dwóch albo trzech ostatnich lekcji. Nie musi być zapowiadana wcześniej. Uczeń jest odpytywany lub kontrolowany dwa razy w semestrze;
- praca klasowa (sprawdzian) obejmująca dział programowy, jest zapowiadana na tydzień przed terminem przeprowadzenia i zostaje poprzedzona lekcją powtórzeniową i jest odnotowywana tydzień wcześniej w dzienniku lekcyjnym;
- prace domowe zaplanowane przez nauczyciela są obowiązkowe. Uczeń jest zobowiązany do oddania ich do kontroli w wyznaczonym terminie;
- prace klasowe lub kartkówki mierzone testami są obowiązkowe.

W każdym semestrze przewiduje się dwie prace klasowe. Uczeń zostaje zaznajomiony z kryteriami i punktacją danego testu przed jego rozwiązaniem.

- Nauczyciel ma prawo decydowania o wyborze metod w danym semestrze i roku szkolnym.

9. Sposoby rejestrowania osiągnięć uczniów:

Osiągnięcia uczniów są rejestrowane za pomocą ocen: 6, 5, 4, 3, 2, 1.

- ❖ wskazana jest pochwała ustna ucznia na lekcji.
- ❖ każdą ocenę wstawioną do dziennika lekcyjnego opisujemy (na górze bądź na dole kartki, odnotowujemy dział);
- ❖ oceny prac klasowych wpisywane są kolorem czerwonym, pozostałe samodzielne prace sprawdzające, kartkówki, można zaznaczyć kolorem zielonym, inne oceny – kolorem czarnym bądź niebieskim;
- ❖ istnieje możliwość wpisywania do dziennika lekcyjnego poprawy – ołówkiem lub stawianie pionowej kreski oddzielającej ocenę sprawdzianu od poprawy (np. 2 / 3);
- ❖ oceny dydaktyczne wpisujemy z lewej strony kartki ocen, a oceny w obszarach społeczno – wychowawczych – z prawej strony;
- ❖ przy ocenianiu można stosować zapis informacyjny typu:
nieobecność – nb.
nieprzygotowanie – np.
ucieczka – uc.

10. Sposoby formułowania oceny semestralnej i końcowo rocznej.

Przyjmuje się następujące sposoby formułowania oceny semestralnej i końcowo rocznej:

- Przy wystawianiu oceny semestralnej zachowujemy zasadę hierarchizacji ocen.
- Ocena dydaktyczna stanowi 60% oceny ogólnej, a społeczno – wychowawcza 40%.
- Ocena końcoworoczna jest wystawiana z zachowaniem hierarchizacji ocen z I i II semestr.
(Ocena końcowo roczna – jest składową ocen za I i II semestr).

11. Sposoby komunikowania oceny uczniom, rodzicom i szkole.

- Uczeń jest informowany na bieżąco o wystawionych ocenach, gdyż wystawianie jest jawne.
- Rodzice są poinformowani o ocenach dziecka w czasie konsultacji indywidualnej z wychowawcą czy nauczycielem religii.
- Oceny są ogólnie omawiane podczas wywiadówek klasowych.
- Oceny są przekazywane rodzicom na spotkaniach otwartych, korespondencja w zeszycie przedmiotowym, poprzez rozmowę telefoniczną.
- Szkoła – ocena jest wpisywana do dziennika lekcyjnego z opisem.

12. Sposoby usuwania niepowodzeń i podnoszenia osiągnięć uczniów:

- poprawa prac klasowych jest dobrowolna i powinna się odbyć w ciągu dwóch tygodni od rozdania sprawdzonych prac;
- uczeń ma możliwość poprawy pracy tylko jeden raz;
- punktacja za poprawioną pracę jest taka sama jak za pracę pierwotną;
- ocenę z poprawy pracy wpisuje się w dzienniku lekcyjnym tuż za pierwotną i w klasyfikacji ogólnej tylko ta ocena jest brana pod uwagę.

III. Informacje końcowe

1. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do zajęć trzy razy.
2. Oceny z prac domowych pisemnych odnotowujemy w zeszycie jako dodatkowo i przenosimy je do dziennika lekcyjnego jako ocenę dydaktyczną.
3. Prace klasowe są przechowywane u nauczyciela przez jeden rok szkolny.
4. W kwestii nieklasyfikowania ucznia.

Korzystamy z zapisu w regulaminie szkoły. Złe zachowanie ucznia na lekcjach religii oraz konsultacje z wychowawcą czy pedagogiem szkoły w powyższej sprawie (kwestii) są odnotowywane w dzienniku lekcyjnym do wglądu szkoły i rodziców.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z RELIGII W ZESPOLE SZKÓŁ INTEGRACYJNYCH

w SOKÓŁCE

II ETAP EDUKACYJNY (KLASY IV – VI)

I Kontrakt

1. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć ucznia występuje w całym procesie katechizacji.
2. Sprawdzanie osiągnięć ucznia dokonywane jest różnymi metodami: odpowiedzi ustnej, prac praktycznych, testów wiadomości i umiejętności.
3. Uczeń ma prawo być trzy razy w semestrze nieprzygotowany do zajęć.
4. O nie przygotowaniu do zajęć (brak zeszytu, podręcznika, pracy domowej) uczeń informuje nauczyciela na początku katechezy.
5. Brak pracy domowej uczeń powinien uzupełnić w okresie najbliższych zajęć.
6. Brak pracy domowej nie może być tłumaczony nieobecnością ucznia w szkole.
7. Katecheta ma prawo sprawdzić uczestnictwa uczniów w liturgii Kościoła.
8. Sprawdziany są obowiązkowe (po każdym rozdziale). Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie mógł go napisać, może to zrobić w terminie za zgodą obydwu stron. Sprawdzian powinien być zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem.
9. Uczeń może poprawić sprawdzian w terminie wspólnie ustalonym z katechetą (w przeciągu 2 tygodni). Do dziennika wpisuje się obie oceny, przy czym bierze się pod uwagę ocenę wyższą.
10. W przypadku nieobecności w szkole uczeń powinien we własnym zakresie uzupełnić wiadomości oraz brakujące notatki i ćwiczenia.
11. Uczeń ma prawo do oceny za prace dodatkowe. Uczestnictwo ucznia w konkursie, olimpiadzie czy aktywne uczestnictwo w życiu parafii i stowarzyszeniu (przynależność do kółka zainteresowań) – podnosi ocenę ucznia.
12. Zeszyt ucznia sprawdzany jest raz w semestrze (systematyczność i estetyka).
13. Uczeń jest informowany na bieżąco o wystawionych ocenach, gdyż wystawianie jest jawne.
14. Rodzice są poinformowani o ocenach dziecka w czasie konsultacji indywidualnej z wychowawcą czy nauczycielem religii.
15. Oceny są ogólnie omawiane podczas wywiadówek klasowych. są przekazywane rodzicom na spotkaniach otwartych, korespondencja w zeszycie przedmiotowym, poprzez rozmowę telefoniczną.

II Cele katechetyczne:

- ◆ Budzenie zainteresowania przesłaniem Bożym;
- ◆ Uzdolnienie do odczytania w nauczaniu biblijnym wezwania Bożego dla swojego życia;
- ◆ Przygotowanie do samodzielnego odbioru tekstów biblijnych;
- ◆ Ukazywanie wiary jako pomocy w zrozumieniu swego życia i świata;

- ◆ Zdobyć umiejętności symbolizowania, czynnego, świadomego i radosnego włączenia się w liturgii Kościoła;
- ◆ Pogłębione przeżywanie roku liturgicznego i sakramentów;
- ◆ Interpretacja ludzkiego doświadczenia w świetle wezwania Bożego - kształtowanie sumienia;
- ◆ Kształtowanie refleksyjnej postawy wobec różnych sytuacji życiowych i zobowiązań moralnych;
- ◆ Pomoc w przygotowaniu do przemian okresu dojrzewania;
- ◆ Gotowość otwarcia się na Boga w modlitwie;
- ◆ Poczucie przynależności, posiadanie własnego miejsca i zadań w społeczności Kościoła, rodziny, koleżeńskiej, narodu;
- ◆ Przyjęcie postawy motywującej do odpowiedzialnego uczestnictwa;
- ◆ Kształtowanie postawy odpowiedzialności;
- ◆ Odpowiedzialne podjęcie zadań w najbliższym otoczeniu;
- ◆ Odnajdywanie własnego miejsca i zadań w życiu rodziny, szkoły, Kościoła i innych społecznościach;
- ◆ Świadectwo życia;
- ◆ Budowanie postawy świadectwa.

III Osiągnięcia

- + Znajomość podstawowych fragmentów Pisma Świętego i ich przesłania;
- + Umiejętność odczytania przesłania poznanych fragmentów biblijnych;
- + Umiejętność integrowania poznanych informacji z aktualnymi wyzwaniami;
- + Znajomość symboli wiary;
- + Znajomość religijnych korzeni wybranych elementów kultury polskiej;
- + Znajomość istoty okresów liturgicznych, ich odczytywanie w kontekście biblijnym i życia chrześcijańskiego;
- + Znajomość symboliki liturgicznej;
- + Aktywne uczestnictwo w Eucharystii;
- + Znajomość istoty sakramentów;
- + Zastosowanie wskazań prawa Bożego w konkretnych sytuacjach życiowych;
- + Umiejętność kształtowania własnego sumienia, osobowości, charakteru w oparciu o prawo Boże;
- + Umiejętność rozwiązywania podstawowych problemów wiary;
- + Hierarchizacja podstawowych wartości moralnych;

- ✚ Ocena poglądów i postaw własnych i innych ludzi;
- ✚ Znajomość sposobów i rodzajów modlitwy oraz biblijnych wzorów modlitwy;
- ✚ Umiejętność samodzielnego formułowania modlitw;
- ✚ Postawa uznania błędu, przeproszenia, dziękczynienia, uwielbienia;
- ✚ Umiejętność rozwiązywania trudnych sytuacji w duchu chrześcijańskim;
- ✚ Umiejętność reagowania na niewłaściwe zachowania;
- ✚ Odczytywanie własnych zadań we wspólnocie: rodzinnej, kościelnej, koleżeńskiej, szkolnej;
- ✚ Umiejętność wyrażania własnych opinii;
- ✚ Zaangażowanie w różne formy apostołstwa;
- ✚ Postawa akceptacji i tolerancji;
- ✚ Znajomość biblijnych przykładów odpowiedzi na Boże wezwanie.

IV Obszary oceniania

1. Sprawdziany, kartkówki.
2. Konkursy.
3. Odpowiedzi ustne (aktywność).
4. Prace domowe.
5. Postawa, adoracja.
6. Znajomość: modlitwy, katechizmu, tematyki biblijnej.
7. Praca w grupie.
8. Prace dodatkowe (inicjatywy twórcze, przygotowanie pomocy, udział w konkursach, przynależność do stowarzyszeń i grup modlitewnych).
9. Udział w życiu parafii (schola, ministrantura, koło biblijne).

V Rodzaje narzędzi

1. Sprawdziany, testy, quizy, krzyżówki.
2. Kartkówki (materiał nie więcej niż z trzech ostatnich lekcji).
3. Wypowiedzi ustne.

VI Źródła wiedzy o uczniu:

- codzienna obserwacja,
- rozmowy,
- jakość zadawanych pytań i odpowiedzi przez ucznia.

VII W ocenianiu z religii obowiązują poniższe zasady:

1. Obiektywność – zastosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania..

2. Jawność – podawanie na bieżąco wyników pracy ucznia (rodzicom lub opiekunom na ich zapotrzebowanie lub gdy zaistnieje taka potrzeba ze strony szkoły).
3. Instruktywność – wskazanie na występujące braki.
4. Mobilizacja do dalszej pracy.

VIII Sposoby oceniania:

- wartościowanie gestem,
- słowem (pochwała),
- mimiką,
- stopniem,
- dyplomem

IX Wymiar oceny

1. Dydaktyczny – wynika z programów nauczania, mierzona przede wszystkim testami kompetencji (wiedza, umiejętności, aktywność, praca na lekcji).
2. Społeczno – dydaktyczny – określa postawy i cechy osobowościowe ucznia, jego funkcjonowanie w grupie, emocjonalne zaangażowanie, wynikające np. z trudności rodzinnych.
3. Dydaktyczno – prognostyczna – powinna informować o stopniu znajomości zagadnienia niekoniecznie w oparciu o program wyłącznie szkolny. Jest również pomocna przy planowaniu czynności nauczyciela, informuje także o przyszłych wynikach ucznia na podstawie bieżących ocen dydaktycznych.
4. Sterująco – metodyczna – powinna uzmysłwić nauczycielowi konieczność zmiany lub kontynuacji metod pracy z uczniem (dotychczasowe są mało skuteczne lub bardzo skuteczne).
5. Psychologiczna – powinna obejmować kontekst zdrowia psychicznego i fizycznego ucznia.
6. Wychowawcza – powinna uwzględniać zaangażowanie, staranność, wkład pracy, warunki środowiskowe itp.
7. Selektywna – powinna odróżniać uczniów dobrze przygotowanych do dalszej nauki od tych, którzy tej umiejętności jeszcze nie posiadli
8. Społeczna – powinna kształtować stosunki w klasie i określić przygotowanie i predyspozycje ucznia do dalszej nauki, pracy.
 - ocena nie może spełniać funkcji represyjnej, powinna być wspierająca dla ucznia,
 - katecheta jest zobowiązany do przestrzegania zasady jawności w wystawianiu ocen,
 - wystawianie ocen z odpowiedzi ustnej oraz odczytywanie ocen z prac pisemnych nie może być komentowane na forum klasy w sposób drażliwy dla ucznia,

- jedyną podstawą do wystawienia oceny śródrocznej i rocznej są kontrole uczniów prowadzone systematycznie i rozłożone równomiernie na cały okres nauki.

X Sytuacje oceniania

1. Sprawdziany pisemne przeprowadza się po bloku tematycznym, poprzedzone lekcją powtórzeniową, zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem (wpis informujący do dziennika).
2. W ocenach cząstkowych dopuszcza się stosowanie „plusów” (+) i „minusów” (–).
3. Przed rozpoczęciem sprawdzianu uczniowie muszą znać jego punktację, zgodnie z procentowymi kryteriami punktacji:

0 – 30%	– ocena niedostateczna
31 – 50%	– ocena dopuszczająca
51 – 70%	– ocena dostateczna
71 – 90%	– ocena dobra
85 – 100%	– ocena bardzo dobra
100% + dod.	– ocena celująca
4. Nauczyciel ocenia sprawdzian najdalej do dwóch tygodni.
5. Każda zadana praca powinna być sprawdzona przez nauczyciela, choć nie musi być oceniona.
6. Ocenę za zeszyt, zeszyt ćwiczeń, inne formy aktywności ucznia (liturgia, adoracja, itp.) są ocenami wspomagającymi.
7. Ocena roczna uwzględnia wyniki za pierwszy i drugi okres.
8. Wypowiedzi w trakcie lekcji, podczas dyskusji, powtórzenia itp.
9. Praca domowa: krótkoterminowa, długoterminowa, kontrolowana na bieżąco.
10. Pacierz: ocena ze znajomości podstawowych prawd wiary zdobywana podczas odpowiedzi ustnej lub pisemnej
11. Korzystanie z Pisma Świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych.
12. Rozwijanie postawy religijnej, tj. modlitwa, osobiste zaangażowanie w rozwój darów sakramentalnych, udział w niedzielnej Mszy Świętej, nabożeństwach, np. Droga Krzyżowa, roraty, rekolekcje, różaniec, majowe, czerwcowe itd.
13. Inne możliwości wskazujące na potrzebę wartościowania.
14. Ocenę kwalifikacyjną na koniec semestru i roku – wg skali:
 - stopień celujący – 6
 - stopień bardzo dobry – 5
 - stopień dobry – 4
 - stopień dostateczny – 3

- stopień dopuszczający – 2
- stopień niedostateczny..... – 1

XI Warunki uzyskania oceny – wymagania.

(Ocenę wyższą może otrzymać uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym).

Celująca:

- uczeń nie tylko spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, ale posiada wiedzę wykraczającą poza program katechezy,
- wyróżnia się aktywnością w grupie katechetycznej,
- aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (scholii, ministrantury, ognisko misyjne, kółka różańcowe),
- twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, potrafi zastosować je we własnym życiu, służy radą innym, jest świadkiem wiary,
- wypowiada się logicznie i wyczerpująco na dany temat,
- bierze czynny udział w przygotowaniu liturgii Mszy świętej, w przygotowaniu nabożeństw, misterii, odpustach parafialnych,
- wyróżnia się w kształtowaniu postawy: otwartości, służby drugiemu; wartości: wrażliwości sumienia, uprzejmości, życzliwości; wzrostem duchowości i świadectwem życia,
- osiąga sukcesy w konkursach religijnych lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Bardzo dobra:

- uczeń jest zdyscyplinowany, posiada uzupełniony zeszyt, potrafi samodzielnie objaśnić i powiązać w całość wiadomości z programu nauczania,
- posiada biegłą znajomość katechizmu, bierze czynny udział w katechezie,
- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem katechezy w danej klasie,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- chętnie i regularnie uczestniczy w katechezie,
- zachowuje szacunek dla „świętych” przedmiotów, miejsc i znaków religijnych,
- chętnie uczestniczy w życiu parafii (liturgia, rekolekcje, odpust itp.),

- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- przejawia postawę apostołską, wyrażając na zewnątrz swoją wiarę.

Dobra:

- uczeń posiada uzupełniony zeszyt, potrafi odpowiedzieć samodzielnie na wszystkie pytania związane z tematem katechezy, posiada znajomość katechizmu, przejawia aktywność na zajęciach,
- opanował wiadomości i umiejętności, które pozwalają na rozumienie większości relacji między elementami wiedzy religijnej,
- nie opanował w pełni wiadomości określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w minimum programowym,
- zna podstawowe modlitwy i prawdy wiary, rozumie je i umie wyjaśnić,
- dysponuje dobrą umiejętnością zastosowania zdobytych wiadomości, potrafi samodzielnie odpowiedzieć na wszystkie pytania związane z tematem katechezy,
- zachowuje szacunek dla „świętych” przedmiotów, miejsc i znaków religijnych,
- uzyskuje stałe, dobre postępy podczas prowadzonych zajęć,
- nie zaniedbuje uczestnictwa w katechezie, do której stara się być przygotowany,
- uczestniczy w rekolekcjach i życiu parafii (czasami).

Dostateczna:

- uczeń prowadzi notatki, wykonuje zadania, potrafi odtworzyć z pamięci wnioski z lekcji,
- opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające zdobywanie dalszej wiedzy,
- dysponuje przeciętną wiedzą w zakresie materiału przewidzianego programem, w jego wiadomościach są luki,
- nie wykazuje większego zainteresowania przedmiotem,
- nieregularnie uczęszcza na katechezę,
- wykonanie zadań przez ucznia budzi zastrzeżenia (np. niestaranne prowadzenie zeszytu, brak katechez),
- nie bierze udziału w życiu parafii, w różnych formach duszpasterstwa.

Dopuszczająca:

- uczeń jest obecny na lekcji, słucha, nie przeszkadza w prowadzeniu katechezy,
- zdobyte wiadomości są niewystarczające na uzyskanie przez ucznia ogólnej wiedzy religijnej,

- zna najbardziej istotne z podstawowych modlitw i prawd wiary
- dysponuje minimalną wiedzą w zakresie materiału przewidzianego programem, w jego wiadomościach są braki,
- proste zadania o niewielkim stopniu trudności rozwiązuje przy pomocy katechety,
- niechętnie bierze udział w katechezie,
- często opuszcza katechezę,
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu i katechety.

Niedostateczna:

- uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- odmawia wszelkiej współpracy,
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu, wiary i katechety,
- nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności,
- nie odzwierciedla znajomości życia chrześcijańskiego (lekceważący stosunek do Kościoła i religii),
- postawa budzi zastrzeżenia (jest anty świadectwem).

XII Bibliografia:

1. „Dydaktyka katechezy” cz. II pr. zb. pod red. J. Stali.
2. „Jak przygotować i oceniać katechezę” bp A. Długosz, Częstochowa 1996
3. „Zarys dydaktyki katechetycznej” W. Kubik SJ, Kraków 1990
4. „Wymagania programowe. Jak sprawdzać i oceniać w katechezie? ks. J. Szpet, Płock 1996
5. Opracowane na podstawie strony internetowej Komisji Episkopatu do Spraw Wychowania i Dyrektorium Katechetycznego (WAM Kraków 2001)
6. Dz. U. 199/2004 poz. 2046 „ w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów...”